

EIOPA naudojimui įprasta tvarka

EIOPA-BoS-19/040 LT
2019 m. vasario 19 d.

Rekomendacijos draudimo sektoriui atsižvelgiant į Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos

Rekomendacijos

Ižanga

- ¹Pagal Reglamento (ES) Nr. 1094/2010 (EIOPA reglamentas) 16 straipsnį EIOPA parengė draudimo sektoriui skirtas rekomendacijas atsižvelgdama į Jungtinės Karalystės (JK) išstojimą iš Europos Sąjungos.
- ²³Šios rekomendacijos parengtos remiantis Direktyva 2009/138/EB („Mokumas II“), Direktyva 2016/97 dėl draudimo produktų platinimo, EIOPA gairėmis ir kitomis atitinkamomis EIOPA priemonėmis.
- Atsižvelgdama į pateiktas nuomones, EIOPA parengė šias rekomendacijas siekdama skatinti taikyti nuoseklią priežiūros praktiką klausimais, susijusiais su JK išstojimo iš Europos Sąjungos pasekmėmis.
- Išstojimas įvyks susitarimo dėl išstojimo įsigaliojimo dieną arba, nesusitarus, praėjus dvejiems metams nuo JK pranešimo dienos, t. y. 2019 m. kovo 30 d., jei nebus priimtas sprendimas pratęsti dvejų metų laikotarpį.
- Jei JK išstoja iš ES neratifikavusi susitarimo dėl išstojimo, 2019 m. kovo 30 d. JK tampa trečiąja šalimi ir JK draudimo įmonės bei platintojai netenka teisės vykdyti savo veiklą valstybėse narėse pagal įsisteigimo laisvę ir laisvę teikti paslaugas. Be to, 27 ES valstybėse narėse neregistruotiems JK platintojams nebebus leidžiama vykdyti platinimo veiklą 27 ES valstybėse narėse.
- ES ir JK derėjosi dėl susitarimo dėl išstojimo projekto, numatančio pereinamąjį laikotarpį po išstojimo, per kurį JK toliau dalyvautų bendrojoje rinkoje. Šiuo metu susitarimo dėl išstojimo projekto padėtis nėra aiški. ⁴2018 m. gruodžio 13 d. Europos Vadovų Taryba paragino intensyviau dirbti, siekiant visais lygmenimis pasirengti Jungtinės Karalystės išstojimo pasekmėms, atsižvelgiant į visus galimus rezultatus.
- ⁵Direktyvos „Mokumas II“ 41 straipsnio 4 dalyje reikalaujama, kad draudimo įmonės imtųsi pagrįstų veiksmų, įskaitant nenumatytų atvejų planų rengimą, siekdamas užtikrinti savo veiklos nuoseklumą ir reguliarumą. ⁶2017 m. gruodžio 21 d. EIOPA pateikė nuomonę, kurioje ragino kompetentingas valdžios institucijas užtikrinti, kad draudimo įmonės, kurių tarpvalstybinė veikla patirs jo pasekmes, parengtų tikroviškus nenumatytų atvejų planus ir juose nustatytų priemones, kurios užkirstų kelią draudimo veiklai neturint leidimo, užtikrintų paslaugų nuoseklumą po JK išstojimo ir įgyvendintų šias

¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1094/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/79/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 48–83).

² 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo („Mokumas II“) (OL L 335, 2009 12 17, p. 1–155).

³ 2016 m. sausio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) Nr. 2016/97 dėl draudimo produktų platinimo (nauja redakcija) (OL L 26, 2016 2 2, p. 19–59).

⁴Žr. Specialiojo Europos Vadovų Tarybos (50 straipsnis) susitikimo (2018 m. gruodžio 13 d.) išvadų 5 punktą (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/XT-20022-2018-INIT/lt/pdf>).

⁵EIOPA nuomonė dėl draudimo paslaugų tęstinumo atsižvelgiant į Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos (EIOPA-BoS-17/389).

⁶ Žr. 2018 m. lapkričio 5 d. EIOPA pranešimą, <https://eiopa.europa.eu/Pages/News/EIOPA-calls-for-immediate-action-to-ensure-service-continuity-in-cross-border-insurance.aspx>.

priemonės. Tarp JK draudimo įmonių turimų priemonių – tarpvalstybinio draudimo portfelių perdavimas 27 ES valstybėse narėse įsteigta draudimo įmonei ir trečiosios šalies filialų įsteigimas 27 ES valstybėse narėse.

8. Daugelis Jungtinėje Karalystėje ar Gibraltare esančių JK draudimo įmonių, ypač vykdančių didelę tarpvalstybinę veiklą 27 ES valstybėse narėse, ėmėsi veiksmų ir įgyvendina nenumatytiems atvejams skirtas priemones. Tačiau nuo 2018 m. lapkričio mėn. 124 JK ir Gibraltaro draudimo įmonės, kurios sudaro 0,16 proc. viso 30 Europos ekonominei erdvei (EEE) priklausančių šalių draudimo verslo, neturi parengusios ar turi parengusios nepakankamus nenumatytų atvejų planus, kurie padėtų išvengti draudimo veiklos neturint leidimo ir užtikrintų paslaugų tęstinumą po JK išstojimo.⁷ Jo poveikį patirsiantis verslas turi 9,1 mln. draudėjų ir 7,4 mlrd. EUR draudimo įsipareigojimų. Didžioji dauguma įmonių, kurių draudimo įsipareigojimai sudaro 5,4 mlrd. EUR, susijusios su ne gyvybės draudimo įmonėmis Jungtinėje Karalystėje. Tik 3 proc. pasekmes galinčių patirti draudėjų turi sutartį su gyvybės draudimo įmonėmis. Likusių įmonių vertė, iš esmės, yra nedidelė, o įsipareigojimai trumpalaikiai. Apskritai, 75 proc. susijusių draudimo sutarčių priklauso portfeliams, kurių pasirašytų įmokų vidurkis yra mažesnis nei 100 EUR per metus. Likusi 76 proc. draudimo sutarčių trukmė vidutiniškai yra trumpesnė nei dveji metai. Tai turi įtaką daugeliui iš 27 ES valstybių narių, tačiau kai kuriose pasekmes patirsiančių draudėjų, turinčių galiojančią tarpvalstybinę sutartį, skaičius yra didesnis.
9. Bendrasis šių rekomendacijų tikslas yra stiprinti konvergenciją ir priežiūros metodų nuoseklumą JK draudimo įmonių ir platintojų valstybėse narėse atžvilgiu, nustatant esamos teisinės sistemos taikymo gaires atsižvelgiant į ES ir ES nepriklausančių šalių partnerių susitarimus.
10. Šios rekomendacijos taikytinos ir Gibraltare įsisteigusioms draudimo įmonėms ir platintojams.
11. Šios rekomendacijos skirtos kompetentingoms institucijoms. Nepaisant to, kad konkrečiomis gairių nuostatomis nustatyti įpareigojimai, kurių turi laikytis draudimo įmonės ir tarpininkai, šis dokumentas neturi būti laikomas dokumentu, kuriuo toms finansų įstaigoms nustatomi tiesioginiai reikalavimai. Finansų įstaigos privalo laikytis jų nacionalinės kompetentingos institucijos taikomos priežiūros ar reguliavimo tvarkos.
12. Šiose rekomendacijose neapibrėžtos sąvokos turi įžangoje nurodytuose teisės aktuose apibrėžtą reikšmę.
13. Rekomendacijos taikomos nuo tos dienos, kai pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnio 3 dalį Jungtinei Karalystei ir Jungtinėje Karalystėje nebetaikomos ES sutartys.

1 rekomendacija. Bendrasis tikslas

14. Remdamosi galiojančiais ES ir nacionaliniais teisės aktais, kompetentingos institucijos imdamosi veiksmų dėl JK draudimo įmonių tarpvalstybinės veiklos, turėtų siekti sumažinti draudėjų ir naudos gavėjų nuostolius.

2 rekomendacija. Sklandus užbaigimas

15. Kompetentingos institucijos turėtų taikyti teisinę sistemą ar mechanizmą, kad padėtų sklandžiai užbaigti leidimo nebeturintį verslą, arba reikalauti draudimo įmonių nedelsiant imtis visų būtinų priemonių leidimui pagal Sąjungos teisę gauti.
16. Kompetentingos institucijos turėtų užkirsti kelią savo jurisdikcijoje JK įmonėms sudaryti naujas draudimo sutartis ar sudaryti, atnaujinti, pratęsti, didinti ar tęsti draudimo apsaugą pagal esamas draudimo sutartis tol, kol jos neturi leidimo tokiai draudimo veiklai pagal Sąjungos teisę vykdyti. Tai nepažeidžia draudėjų teisių pasinaudoti galiojančios draudimo sutarties galimybe ar teise siekiant gauti savo pensijų išmokas.
17. Kompetentingos institucijos turėtų dėti visas pastangas ir savo jurisdikcijoje prižiūrėti JK draudimo įmonių tarpvalstybinę veiklą. Ši priežiūra turėtų apimti elgesio priežiūrą ir, bendradarbiaujant su priežiūros institucijomis Jungtinėje Karalystėje, deramą atitinkamų tarpvalstybinės veiklos veiksmų, įskaitant JK įmonės finansinę padėtį, priežiūrą. Priežiūra turėtų būti vykdoma remiantis rizikos vertinimu ir atsižvelgiant į proporcingumo principą.

3 rekomendacija. Leidimų trečiosios šalies filialams išdavimas

18. Pagal direktyvos „Mokumas II“ 162 straipsnį, JK draudimo įmonės gali prašyti leidimo vykdyti tarpvalstybinę veiklą per filialą valstybėje narėje ir taip užtikrinti, kad toje valstybėje narėje jos galėtų aptarnauti tarpvalstybinį verslą.
19. Vertindamos, ar įvykdytos leidimo tokiam filialui išdavimo sąlygos, kompetentingos institucijos turėtų laikytis proporcingumo principo ir atsižvelgti į tai, kad prieš JK išstojimą JK draudimo įmonei buvo taikomi direktyvos „Mokumas II“ reikalavimai.
20. Kompetentingos institucijos turėtų apsvarstyti leidimo filialui apribojimą esamo verslo užbaigimui, jei tai paspartintų leidimo išdavimo procedūrą.

4 rekomendacija. Leidimo nustojimas galioti

21. Kai teisinėje valstybės narės sistemoje yra numatytos nuostatos dėl veiksmų dėl draudimo įmonių leidimams nustojus galioti, kaip nurodyta direktyvos „Mokumas II“ 144 straipsnio 1 dalies a punkte, kompetentinga institucija turėtų apsvarstyti galimybę taikyti šias nuostatas JK draudimo įmonėms savo jurisdikcijoje po JK išstojimo. Tokiu atveju kompetentinga institucija turėtų dėti visas pastangas ir užtikrinti veiksmingą tų nuostatų vykdymą bendradarbiaujant su JK priežiūros institucijomis.

5 rekomendacija. Portfelio perdavimas

22. Kompetentingos institucijos turėtų sudaryti sąlygas užbaigti JK draudimo įmonių portfelio perdavimą 27 ES valstybių narių draudimo įmonėms, jei perdavimas pradėtas iki išstojimo dienos. Tuo tikslu kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į direktyvos „Mokumas II“ 39 straipsnio reikalavimus ir 2017 m. sausio 30 d. Stebėtojų tarybos sprendimo dėl Europos ekonominės erdvės valstybių narių draudimo priežiūros institucijų bendradarbiavimo 4.2.1 dalies nuostatas, turėtų glaudžiai bendradarbiauti su priežiūros institucijomis Jungtinėje Karalystėje (EIOPA-BoS-17/014). Kompetentingos institucijos turėtų laikyti, kad portfelio perdavimas turi būti pradėtas tuo atveju, kai JK priežiūros institucijos pranešė joms apie pradėtą

portfelio perdavimą ir JK draudimo įmonė sumokėjo Jungtinėje Karalystėje esančiai (-oms) priežiūros institucijai (-oms) sandorių reglamentavimo mokestį ir paskyrė nepriklausomą perdavimo ekspertą.

6 rekomendacija. Pasikeitusi draudėjo nuolatinė gyvenamoji ar įsisteigimo vieta

23. Draudėjui, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta, o juridinio asmens atveju įsisteigimo vieta, yra Jungtinėje Karalystėje, sudarius gyvybės draudimo sutartį su JK draudimo įmone, bet paskui draudėjui pakeitus savo nuolatinę gyvenamąją ar įsisteigimo vietą į vietą vienoje iš 27 ES valstybių narių, priežiūros proceso metu kompetentingos institucijos turėtų atsižvelgti į tai, kad draudimo sutartis buvo sudaryta Jungtinėje Karalystėje ir JK draudimo įmonė neteikė tarpvalstybinių paslaugų 27 ES valstybėms narėms pagal šią sutartį.
24. Kompetentingos institucijos turėtų laikytis to paties požiūrio į ne gyvybės draudimo sutartis, kurios nesusijusios su pastatais ar pastatais ir jų viduje esančiu turtu arba transporto priemonėmis.

7 rekomendacija. Kompetentingų institucijų bendradarbiavimas

25. JK draudimo įmonei vykdant tarpvalstybinę veiklą ne vienoje valstybėje narėje, tų valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų bendradarbiauti tos veiklos priežiūros klausimais, ypač keisdamosi toliau nurodyta informacija ir atsižvelgdamos į proporcingumo principą dėl:
 - (a) tarpvalstybinės veiklos pobūdžio ir apimties jų jurisdikcijoje;
 - (b) įmonės taikomų ar planuojamų taikyti priemonių, siekiant užtikrinti sklandų tarpvalstybinės veiklos užbaigimą;
 - (c) kompetentingos institucijos įmonei taikomų ar planuojamų taikyti priežiūros priemonių;
 - (d) bet kurių nustatytų įmonės elgesio ar mokumo problemų.
26. Prireikus, EIOPA gali sukurti konkrečiai įmonei bendradarbiavimo platformą dalyvaujant atitinkamai kompetentingai institucijai. Kompetentingos institucijos turėtų dėti visas pastangas ir dalyvauti platformoje.

8 rekomendacija. Draudėjų ir naudos gavėjų informavimas

27. Kompetentingos institucijos turėtų informuoti jų valstybėje narėje tarpvalstybinę veiklą vykdančias JK draudimo įmones apie reikalavimus atskleisti tų sutarčių, kurioms įtaką turės JK išstojimo pasekmės, draudėjams ir naudos gavėjams draudėjų ir naudos gavėjų teisių ir prievolių pasekmes dėl tų sutarčių.
28. Išstojimo dieną kompetentingos institucijos turėtų išbraukti JK draudimo įmones iš nacionalinio draudimo įmonių registro ir informuoti visuomenę apie JK draudimo įmonių tarpvalstybinei veiklai galiojančią teisinę tvarką.

9 rekomendacija. Platinimo veikla

29. Kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad JK tarpininkai ir subjektai, kurie planuoja tęsti ar pradėti platinimo veiklą, skirtą 27 ES valstybių narių draudėjams ir rizikoms po JK išstojimo, yra įsisteigę ir registruoti 27 ES valstybėse narėse pagal atitinkamas Draudimo produktų platinimo direktyvos

nuostatas. Kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad tarpininkai, kurie yra Sąjungoje įsisteigę ir registruoti juridiniai asmenys, vykdytų ūkinę veiklą, proporcingą jų veiklos pobūdžiui, mastui ir sudėtingumui. Šie tarpininkai neturėtų turėti priedangos bendrovės požymių. Be to, privalo nuolat tenkinti profesinius ir organizacinius Draudimo produktų platinimo direktyvos reikalavimus.

Tai nepažeidžia valstybių narių teisės savo nacionalinėje teisėje trečiosios šalies tarpininkams nustatyti specialias nuostatas, jei atitinkamoje rinkoje užtikrinamas tarpininkų lygybės principas.

30. Vertindamos, ar konkretus JK tarpininkas ar subjektas vykdo platinimo veiklą Europos Sąjungoje, kompetentingos institucijos turi atsižvelgti į tai, kad tik nuoseklus ir vienodas Draudimo produktų platinimo direktyvos taikymas Sąjungoje gali užtikrinti tokį patį vartotojų apsaugos lygį ir vienodas konkurencijos sąlygas. Kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad visiems tarpininkams, vykdančioms platinimo veiklą, skirtą 27 ES valstybių narių draudėjams ir rizikoms, būtų taikoma Draudimo produktų platinimo direktyva.
31. Šiuo tikslu kompetentingos institucijos turėtų įvertinti bet kurį platinimo modelį pagal Draudimo produktų platinimo direktyvoje pateiktą platinimo veiklos apibrėžtį.

Atitiktis ir pranešimo taisyklės

32. Šiame dokumente pateikiamos pagal EIOPA reglamento 16 straipsnį paskelbtos rekomendacijos. Vadovaudamosi EIOPA reglamento 16 straipsnio 3 dalimi, kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos deda visas pastangas laikytis gairių ir rekomendacijų.
33. Kompetentingos institucijos, kurios laikosi arba ketina laikytis šių rekomendacijų, turėtų atitinkamai įtraukti jas į savo reguliavimo ar priežiūros sistemą.
34. Kompetentingos institucijos per du mėnesius nuo šių rekomendacijų vertimų paskelbimo turi Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijai (EIOPA) patvirtinti, ar jos laikosi arba ketina laikytis šių rekomendacijų, ir, jeigu nesilaiko, nurodyti nesilaikymo priežastis.
35. Jeigu iki šio termino pabaigos atsakymas nebus gautas, bus laikoma, kad kompetentingos institucijos nesilaiko pranešimo reikalavimo, ir apie tai bus pranešta.

Baigiamoji nuostata dėl persvarstymo

36. Šias rekomendacijas turi persvarstyti EIOPA.